

Mosen - et CO2 depot

Beskrivelse

Besøg mosen og bliv klogere på biologien, hydrologien og naturpleje.

Mosen er en ukendt naturtype, den er spændende og anderledes. Mosen er vigtig i forståelsen af den danske natur. Og det er vigtigt at vide, hvordan man skal begå sig i en mose.

Naturvejlederen tager klassen med ud til en uforglemmelig oplevelse ude i mosen. Mosens planter undersøges, vi ser på tørv og snakker om mosens bæredygtige ressourcer og mosen som CO2 depot. Vi slutter af med at lave naturpleje med save og ørnenæb.

Aktiviteter

Vi kan komme ind på følgende:

Lære om naturtyper, skov, eng, moser osv,

Samle planter ved hjælp af planteark,

Måle pH-værdi med pH-strips, hvorfor er der kun nogle planter der vil gro her?

Stikke i mosen med en jernstang og måler dybde og alder

Bæredygtige ressourcer og CO2 depoter

Kulturhistorien med lygtemænd, mosekoner, elverpiger og mm.

Grave lidt tørv, snakke om tørv og moselig.

Naturpleje, redde mosen ved at hive træer op, klippe med ørnenæb, save ned...husk at tælle. Engang nåede vi op på 2500 træer.

Bevægelse: Forvent dage med høj bevægelse

Stikord: mose, spagnum, hængesæk, ph-værdi

Forberedelse

Hvad er en mose?

Snak med eleverne om, hvad en mose er, før I drager ud i mosen med Naturskolen.

Du kan læse meget mere om mosen i Skoven i Skolens leksikon <https://www.skoven-i-skolen.dk/leksikon/mosen>

Hvem har brugt mosen?

Læs historiske fortællinger om brug af tørv.

Tag på lokalmuseet og led efter tørveredskaber.

Inviter en bedstemor, der kan fortælle om at fyre op med tørv.

En god dag på Naturskolen

Efterbehandling

Hvad er et bæredygtigt materiale?

Undersøg naturens ressourcer: spagnum, salt, sand, ler mm. og find ud af hvordan de bruges mest bæredygtigt. Og er der alternativer?

Snak om hvorfor det er så vigtigt at bevare moserne?

- både fordi det er en helt særlig naturtype, men også fordi de er et vigtigt CO2-depot.

Hvorfor er moserne forsvundet?

Find litteratur fra 1950'erne om moseproblemerne. Fortæl om det moderne menneskes irritation over moserne og hvordan vi har drænet, gravet og brændt dem væk - og dyrket jorden op. Læs det sammen og diskuter det natursyn, som ligger bag.

Hvorfor forsvinder moserne i dag?

Tal med eleverne om, at mosen er næringsfattig - og at de planter, som vokser i mosen er tilpasset et liv næsten uden næring.

I et landbrugsland som vores, hvor markerne bliver gødet intensivt, bliver næringsstoffer som nitrat og ammoniak spredt via luften. De lander i mosen - og gøder den. Og derfor begynder andre planter at vokse ind. De udkonkurrerer mosens planter, så den særlige naturtype forsvinder - mosen vokser til.

Formål

At eleverne får kendskab til naturtypen mose.

Moser er en ukendt naturtype, med særlige planter, den er spændende og anderledes. Mosen er vigtig i forståelsen af den danske natur og det er vigtigt at kunne begå sig i en mose. Ved at lade eleverne arbejde i mosen, vil de få et stort kendskab og kropslig erfaring med denne særlige naturtype. De vil bedre kunne forstå mosens betingelser og vil måske senere i deres liv, være med i argumentationer for bevaring og genopretning af moser.

Eksempler på elevlæringsmål

- at kunne skelne naturtypen MOSE fra andre naturtyper
- at få kendskab til jordbundsforhold og planters betingelser
- at se naturen som et stort bæredygtigt ressourcepot og at vi til alle tider har været afhængige af den.
- at kende til folk, som har levet af og i mosen, dens ressourcer, og at man bl.a. i årtusinder har gravet tørv til brændsel.
- at opnå forståelse for, at bevare naturens mangfoldighed.

Sted

Jægerhytten
Ulstrupvej 11
8850 Bjerringbro

Filsø Mose i Vindum skov er også en skøn mose. Her er der ligefrem en hængesæk og soldug der kan studeres.

Eller måske har I en lokal mose, vi kan bruge.

Inspirationsmateriale

<https://www.skoven-i-skolen.dk/leksikon/mosen>

Tilmelding

Beskrivelse af tilmeldingsprocedure

Send en ansøgning via nedenstående blanket.
Herefter sender Naturskolen svar på ansøgning via email.

Tilmelding

[Blanket](#)

Praktisk information

Udbyder

Naturskolen i Viborg Kommune

Antal

28

Periode

Hele året

Yderligere oplysninger til periode

Kun marts-november og allerbedst maj-september

Varighed

4 timer

Dette forløb er gratis

Det er **gratis** for kommunale skoler og institutioner.

Private institutioner og andre brugertyper henvises til at søge og booke forløbene via [Naturskolens hjemmeside](#).

Disse brugere må påregne en pris for de enkelte forløb og transport.

Emneområde

Bæredygtighed og verdensmål
Kulturhistorie og tro
Natur og friluftsliv
Naturvidenskab

Fag

Historie
Natur/teknologi

Faciliteter

- Mulighed for at spise medbragt mad

Yderligere oplysninger til faciliteter

Vi er ude ved eller i mosen hele dagen, så alle skal have gummistøvler med.

Transporttilskud

Det er muligt at søge transporttilskud til dette forløb.

Kontakt udbyder

Naturskolen i Viborg Kommune

Ravnsbjergvej 71

8800 Viborg

Tlf. 86 63 85 00